

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

PROIECT
privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de vicepreședinte al Înaltei
Curți de Casație și Justiție

Judecător
Marian Budă

Ianuarie 2023

CUPRINS

Capitolul I - Considerații privind organizarea, competențele și rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție pag. 3

Capitolul II - Funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Cadru legal pag. 6

Capitolul III - Date statistice relevante privind volumul activității de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2021 pag. 13

Secțiunea 1. Volumul general de activitate pag. 13

Secțiunea 2. Structura volumului de activitatepag. 13

Secțiunea 3. Rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în interpretarea și aplicarea unitară a legii pag. 22

Secțiunea 4. Resursele umane aflate la dispoziția instanței în anul 2021..... pag.24

Secțiunea 5. Colegiul de conducere de la Înalta Curte de Casație și Justiție..... pag.27

Secțiunea 6. Asigurarea transparenței activității judiciare și diseminarea jurisprudenței proprii pag. 27

Secțiunea 7. Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică..... pag. 30

Capitolul IV Principalii factori de risc privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție pe parcursul anului 2021 și măsurile de contracarare pag. 34

Capitolul V Măsurile pe termen scurt, mediu și lung propuse în exercitarea funcției de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție..... pag. 37

Capitolul VI Compatibilitatea prezentului proiect cu proiectul de exercitare a atribuțiilor specifice funcției de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție..... pag. 41

I. Considerații privind organizarea, competențele și rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit prevederilor art. 126 alin. (1) din Constituția României, puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție are rolul constituțional de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Activitatea vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție are o dimensiune organizatorico-administrativă dar și una pe linia coordonării activităților profesionale de unificare a practicii judiciare.

Pentru o bună îndeplinire a atribuțiilor specifice funcției de vicepreședinte este necesară cunoașterea competenței și organizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată și funcționează în temeiul art. 126 din Constituția României, republicată și al art. 20-38 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară. Are în componență Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și Secțiile Unite, cu competență proprie. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și complete de 5 judecători.

Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și hotărârile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel.

Totodată, secțiile Înaltei Curți, în raport cu competența fiecăreia, soluționează:

- Cererile de strămutare, în cazurile prevăzute de lege;
- Conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;
- Orice alte cereri prevăzute de lege;

Completurile de 5 judecători soluționează apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecătii în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cauzele în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege.

Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în *Secții Unite* când soluționează sesizările privind schimbarea jurisprudenței instanței supreme sau pentru sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

În afara secțiilor și a completurilor de judecată arătate mai sus, în structura Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt reglementate și următoarele compartimente: a) Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică; b) Cancelaria; c) Registraturile și arhivele d) Departamentul economico-financiar și administrativ; e) Biroul de informare și relații publice; f) Compartimentul relații internaționale; g) Compartimentul juridic; h) Compartimentul de audit public intern; i) Compartimentul arhivă generală, j) Compartimentul de protecția muncii și Compartimentul de documente clasificate.

Cheltuielile necesare funcționării Înaltei Curți de Casație și Justiție se finanțează din bugetul de stat, iar președintele are calitatea de ordonator principal de credite.

Înalta Curte de Casație și Justiție se compune din președinte, 2 vicepreședinți, 4 președinți de secții și judecători. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează magistrați-asistenți, grefieri, manager economic, funcționari publici, specialiști IT și alte categorii de personal auxiliar stabilite prin statul de funcții.

Numărul maxim de posturi se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului justiției și a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, finanțarea posturilor fiind asigurată în limita bugetului aprobat prin legile bugetare anuale și de rectificare.

Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se asigură de președinte, 2 vicepreședinți și Colegiul de conducere – art. 30 alin. (1) Legea nr. 304/2022.

Potrivit art. 30 alin. (3) din aceeași lege, președintele, vicepreședinții, președinții de secție și 4 judecători, câte unul de la fiecare secție de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Când se dezbate probleme economico-financiare și administrative, la ședințele colegiului de conducere participă managerul economic al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care are vot consultativ.

Adunarea generală a judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție se întrunește pentru:

- a) aprobarea raportului anual de activitate, care se dă publicității;
- b) aprobarea bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice;
- c) alegerea și revocarea membrilor aleși ai Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- d) alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii;
- e) consultarea judecătorilor cu privire la măsurile necesare pentru buna funcționare a activității Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- f) îndeplinirea altor atribuții prevăzute de lege sau regulamente.

Aceste elemente configurează Înalta Curte de Casație și Justiție ca pe o organizație publică funcționând în mediul social românesc, care cunoaște o evoluție dinamică. Această entitate este caracterizată atât de elementele care o compun, cât și de procesele prin care se realizează întrepătrunderea și dinamica acestora, având scopul de înlăptuire a justiției.

Cunoașterea dinamicii instituției în cei 14 ani de când am calitatea de judecător al Înaltei Curți m-a determinat să cred că îndeplinirea rolului constituțional al Înaltei Curți implică atașamentul față de valorile organizaționale și practicile care și-au dovedit eficiența în timp, integrate într-o abordare care să fie aptă a asigura o colaborare intrainstituțională echilibrată.

Analiza și obiectivele formulate în cadrul prezentului proiect se vor referi, cu precădere, la atribuții ale vicepreședintelui legate de activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție în alte materii decât cea penală.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

II. Funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Cadru legal

Conducerea¹ administrativ-judiciară în cadrul instanțelor judecătorești, este definită ca un proces de direcționare a activității de judecată bazată pe eficiența utilizării a resurselor materiale, informaționale și umane în scopul asigurării unui echilibru a volumului de activitate pe fiecare categorie de personal (judecători, magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate, informaticieni, personal contractual) în funcție de atribuțiile prevăzute de lege și în vederea obținerii unor performanțe profesionale specifice cuantificabile.

Începând cu data de 15 februarie 2013, când au fost puse în aplicare dispozițiile Legii nr. 134/2010 (noul Cod de procedură civilă), în structura Înaltei Curți de Casație și Justiție există 2 posturi de vicepreședinte.

Atribuțiile vicepreședinților sunt prevăzute în Capitolul II - Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiunea 2 - Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 121 din 17 februarie 2020 și Ultimul amendament în 4 noiembrie 2020, în art. 18 - 20.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită atribuțiile ce revin președintelui, în lipsa acestuia, conform delegării de atribuții dispuse de președinte sau în baza dispoziției președintelui.

Referitor la activitatea de judecată și de unificare a practicii judiciare, vicepreședinții prezidează, în lipsa președintelui, completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală și Secțiile Unite, precum și completurile de 5 judecători atunci când aceștia fac parte din complet, desemnați potrivit art. 36 alin. (4) din Legea nr. 304/2022.

Prin Hotărârile Colegiului de Conducere nr. 5 din 15 februarie 2013 și nr. 3 din 1 februarie 2014 s-au modificat dispozițiile art.18-20 din Regulament, astfel încât fiecare dintre cei doi vicepreședinți exercită atribuții corespunzătoare specializării lor profesionale și asigură aplicarea noilor coduri de procedură în materie civilă și penală.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită, conform sarcinilor stabilite de președinte, următoarele atribuții privind personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție:

¹ C.Furtună, C.Diaconu. Managementul administrativ-judiciar, Editura All Beck, București, 2002, pag.7

- aprobă fișele posturilor pentru magistrații asistenți, personalul auxiliar de specialitate și celelalte categorii de personal, întocmite de conducătorul compartimentului corespunzător;
- controlează și coordonează evaluarea anuală a activității personalului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- analizează cererile și propune președintelui încadrarea personalului, în condițiile legii, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- aprobă efectuarea concediilor anuale de odihnă de către personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți.

Relativ la exercitarea atribuțiilor ce revin președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa acestuia, conform delegării dispuse sau în baza dispoziției președintelui (art.19 alin. 1 din Regulament), vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită, conform repartizării stabilite de președinte, următoarele atribuții:

- coordonează activitatea Cancelariei, a Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică și a Departamentului economico-financiar și administrativ;
- coordonează activitatea completurilor de 5 judecători în materie civilă sau penală, după caz, iar în această calitate dispun măsurile administrative necesare pentru buna funcționare a acestor completuri, în condițiile legii;
- dispun înlocuirea din completul de 5 judecători investit cu soluționarea unei cauze a judecătorilor care se află în situațiile prevăzute în art. 64 alin. (2) - (6) din Codul de procedură penală;
- asigură conducerea generală a Biroului de informare și relații publice;
- propun colegiului de conducere măsurile necesare ce urmează a fi adoptate în procesul formării și perfecționării profesionale a judecătorilor și magistraților-asistenți;
- urmăresc dezbaterile problemelor de drept în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- asigură publicarea periodică a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- organizează paza sediului și a bunurilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și aprobă măsurile pentru prevenirea incendiilor, cele privind protecția muncii, protecția civilă, apărarea împotriva dezastrelor și activitățile privind problemele militare;
- controlează activitatea arhivistică specifică instanțelor judecătorești, potrivit legii;
- controlează și coordonează activitatea comisiei de analiză privind încălcarea dreptului de acces la informațiile de interes public.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită și unele atribuții legate de activitatea Colegiului de conducere, astfel:

- Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție este prezidat de președinte, iar în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinți.
- La începutul fiecărui an, Colegiul de conducere, la propunerea președintelui sau a vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, poate aproba înființarea de completuri specializate în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în funcție de numărul și natura cauzelor, de volumul de activitate al fiecărei secții, precum și de specializarea judecătorilor și necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora.
- Președintele sau vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție propun Colegiului de conducere înființarea de completuri specializate, pe baza propunerilor formulate, pentru fiecare secție, de președintele acesteia.
- Colegiul de conducere poate adopta, pe baza propunerilor președintelui sau ale vicepreședinților, hotărâri privind circuitul dosarelor și circuitul actelor la nivelul completurilor de 5 judecători.
- Colegiul de conducere poate adopta, pe baza propunerilor președintelui, ale vicepreședinților sau ale președinților de secții, hotărâri privind: reguli comune și reguli specifice privind repartizarea aleatorie a dosarelor, în aplicarea dispozițiilor din acest domeniu prevăzute în lege, în Regulamentul de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți și în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești; reguli comune și reguli specifice privind organizarea arhivelor secțiilor, a completurilor de 5 judecători, a completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii și a completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept; reguli privind organizarea activității judecătorilor și a completurilor de permanență.

Un alt set de atribuții ale vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție are în vedere prezidarea, în lipsa președintelui (art.37 alin.1 din Legea nr. 304/2022 și art. 18 alin. 2 din Regulament) a:

- completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii (art.33 alin.2 teza a II-a din Regulament);
- completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, atunci când chestiunea de drept privește activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cazul prevăzut la art. 520 alin. 8 din Codul de procedură civilă (art.37 alin.2 teza a II-a din Regulament);
- Secțiilor Unite (art.30 alin.2 teza a II-a din Regulament);

În lipsa președintelui, relativ la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, vicepreședinții mai exercită următoarele atribuții:

- După sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți ia măsurile necesare pentru desemnarea, prin tragere la sorti, a judecătorilor din secția în a cărei competență intră problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, precum și a judecătorilor din celelalte secții ce intră în alcătuirea completului (art. 34 alin. 1 și 2 din Regulament).
- În cazul în care problema de drept prezintă interes pentru două sau mai multe secții, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți stabilește secțiile interesate și numărul judecătorilor din cadrul acestora care intră în compunerea completului (art. 34 alin. 3 din Regulament).
- În cazul în care problema de drept nu intră în competența niciunei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează, prin tragere la sorti, câte 5 judecători din cadrul fiecărei secții (art.34 alin. 4 din Regulament).

Potrivit Regulamentului de organizare și funcționare administrativă, vicepreședinții mai au atribuții și în legătură cu desemnarea unor judecători sau magistrați asistenți, după cum urmează:

- Dacă numărul de judecători necesar formării completurilor de judecată în cadrul secțiilor nu se poate asigura, acesta se constituie cu judecători de la celelalte secții, desemnați de către președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți, prin tragere la sorti (art.34 alin.6 din Legea nr. 304/2022 și art. 53 alin.2 din Regulament).
- La ședințele de judecată ale completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii participă prim-magistratul-asistent sau un magistrat-asistent desemnat, în lipsa președintelui, de unul dintre vicepreședinți dintre magistrații-asistenți repartizați la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești și de specializarea magistratului-asistent (art. 35 din Regulament).
- După transmiterea sesizării președinților secțiilor interesate în soluționarea chestiunii de drept, președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție desemnează, prin tragere la sorti, câte 5 judecători din cadrul secțiilor interesate în soluționarea chestiunii de drept. În cazul în care în cadrul secțiilor au fost înființate completuri specializate, conform art. 19 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, desemnarea, prin tragere la sorti, se realizează cu prioritate dintre judecătorii care formează completurile de judecată specializate în domeniul căruia îi aparține chestiunea de drept care constituie obiectul sesizării. (art. 37 alin.3 din Regulament).

- La ședințele de judecată ale completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept participă un magistrat-asistent, desemnat în lipsa președintelui, de unul din vicepreședinți dintre magistrații-asistenți repartizați la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de chestiunea de drept care constituie obiectul sesizării și de specializarea magistratului-asistent (art. 38 din Regulament).
- Judecătorii care fac parte din completurile de 5 judecători sunt desemnați anual, prin tragere la sorți, de președintele sau, în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție (art. 44 alin. 1 din Regulament).
- Pentru completurile de 5 judecători în alte materii decât cea penală, la propunerea președintelui sau a vicepreședinților, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție stabilește anual reprezentativitatea secțiilor în compunerea completurilor. (art. 44 alin. 2 din Regulament).
- După tragerea la sorți a titularilor completurilor de 5 judecători, se va proceda la întocmirea listelor de permanență pentru materia penală și pentru alte materii decât cea penală, ordinea permanenței fiind stabilită prin tragere la sorți.
Rezultatele tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal semnat de președintele sau, în lipsa acestuia, de unul dintre cei 2 vicepreședinți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de judecătorul care a participat la procedură. (art. 45 alin. 9 și 10 din Regulament).
- În cazul eliberării din funcție a unui judecător care face parte din completul de 5 judecători, președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție desemnează, prin tragere la sorți, în ședință publică, un judecător dintre cei aflați pe listele de permanență, care va deveni membru titular al completului. Tragerea la sorți se efectuează după publicarea decretului de eliberare din funcție a judecătorului în Monitorul Oficial al României, Partea I. (art. 46 alin.3 din Regulament).
- La ședințele de judecată ale completurilor de 5 judecători participă prim-magistratul-asistent, un magistrat-asistent-șef sau un alt magistrat-asistent, desemnat, în lipsa președintelui, de unul dintre vicepreședinți dintre magistrații-asistenți repartizați la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de specializarea magistratului-asistent (art. 49 alin. 1 din Regulament).
- Compunerea completurilor speciale care își desfășoară activitatea în timpul vacanței judecătorești se aprobă prin hotărâre a Colegiului de

conducere, pe baza propunerilor președinților de secții sau ale vicepreședinților, după caz (art. 131 din Regulament).

Un alt set de atribuții vizează emiterea de dispoziții de către vicepreședinți care trebuie aduse la îndeplinire, deduse din următoarele dispoziții ale Regulamentului:

- Președinții de secții organizează, îndrumă și controlează activitatea secției în limitele prevăzute de lege și de prezentul regulament, ținând seama de dispozițiile președintelui și ale vicepreședinților, precum și de hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție (art. 51 alin.2 lit.a teza a II-a din Regulament).
- Președinții de secții duc la îndeplinire orice măsură dispusă de Colegiul de conducere, precum și de președintele și vicepreședinți, potrivit legii și prezentului regulament (art. 51 alin.2 lit.h din Regulament).
- În afară de activitatea de judecată, judecătorii duc la îndeplinire orice alte atribuții stabilite de Colegiul de conducere, de președinte și vicepreședinți, precum și de președinții de secții, potrivit legii și Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (art.64 din Regulament).
- Magistrații-asistenți din cadrul secțiilor duc la îndeplinire orice alte sarcini încredințate de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de vicepreședinți sau de președintele de secție (art.72 alin. 1 din Regulament).
- Personalul repartizat la Secțiile Unite, la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, la completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, la completurile de 5 judecători și la secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția grefierilor-de ședință, are atribuția de a întocmi conceptele și citațiile pentru primul termen de judecată, conform dispoziției președintelui, a vicepreședinților sau, după caz, a președinților de secții, în cazul în care această activitate nu este stabilită de președinte, de vicepreședinți ori, după caz, de președinții de secții în atribuțiile grefierilor de ședință (art. 90 alin. 1 lit.c din Regulament).
- Biroul de informare și relații publice funcționează în subordinea unuia dintre vicepreședinți (art.107 alin 2 din Regulament)
- Compartimentul relații internaționale duce la îndeplinire toate dispozițiile primite de la președinte și vicepreședinți în domeniul cooperării internaționale (art. 112 lit.b din Regulament).
- Compartimentul juridic efectuează toate lucrările dispuse de președinte și vicepreședinți și îndeplinește orice alte sarcini încredințate de aceștia în domeniul său de activitate (art. 115 lit.j din Regulament).

În conformitate cu Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, unul dintre vicepreședinți conduce structura de protecție a

informațiilor clasificate a Înaltei Curți de Casație și Justiție, constituită prin ordin al președintelui, în vederea exercitării atribuțiilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, modificată și completată (art. 19 alin. 2 din Regulament).

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

III. Date statistice relevante privind volumul activității de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2021

Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța supremă în ierarhia instanțelor judecătorești din România și are, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. 1) din Legea nr. 304/2022, privind organizarea judiciară, republicată, rolul principal în exercitarea puterii judecătorești.

III.1. Volumul general de activitate

În anul 2021, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au aflat 24.946 de cauze, față de 26976 de cauze aflate pe rol în anul 2020, înregistrându-se o scădere de 2.030 cauze (7,53%. Comparativ cu anul 2019, când s-au înregistrat pe rol 28.950 de cauze, scăderea este de 4.004 cauze.

În ceea ce privește numărul cauzelor nou intrate, situația este următoarea. La nivelul anului 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție a înregistrat 13.360 de cauze, față de 12.306 de cauze nou intrate în anul 2020, înregistrându-se o creștere de 1.054 de cauze (7,89%). Numărul cauzelor nou intrate în anul 2021 este sensibil egal cu cel din anul 2019, când numărul cauzelor nou intrate a fost de 13.966.

În ceea ce privește numărul cauzelor soluționate în anul 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat 15.527 de cauze. Comparativ cu nivelul anului 2020, când au fost soluționate 15.404 de cauze, s-a evidențiat o creștere de 123 cauze (0,8%) și de 1241 de cauze față de nivelul anului 201 (5,89%), când au fost soluționate 14.286 de cauze.

Referitor la cauzele rămase pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la sfârșitul anului 2021, se constată că au fost evidențiate 9.435 de cauze, înregistrându-se o scădere cu 2.151 de cauze față de anul 2020 (18,5%) și cu 5.229 față de nivelul anului 2019 (35,66%).

În cursul anului 2022, până la sfârșitul lunii decembrie, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție au intrat un număr de 13.310 de cauze, în total pe rol până la sfârșitul lunii noiembrie fiind un număr de 22.745 cauze.

În aceeași perioadă au fost soluționate un număr de 14.142 cauze.

La data de 30 decembrie 2022 au mai rămas pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție un număr de 8.603 dosare.

III.2 Structura volumului de activitate

Din totalul cauzelor aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2021, 4353 de cauze s-au aflat pe rolul Secției I civile, 4136 de cauze s-au aflat pe rolul Secției a II-a civile, 12108 de cauze s-au aflat pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal, 3303 cauze s-au aflat pe rolul Secției penale,

909 cauze s-au aflat pe rolul Completurilor de 5 judecători, 34 de cauze s-au aflat pe rolul Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii și 103 cauze s-au aflat pe rolul Completurilor pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

Din totalul cauzelor nou intrate în anul 2021, 2706 de cauze s-au înregistrat pe rolul Secției I civile, 2517 cauze s-au înregistrat pe rolul Secției a II-a civile, 4772 de cauze s-au înregistrat pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal, 2634 pe rolul Secției penale, 619 pe rolul Completurilor de 5 judecători, 28 pe rolul Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii și 84 pe rolul Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Din totalul cauzelor soluționate în anul 2021, 2.827 de cauze au fost soluționate de Secția I civilă, 2789 de cauze au fost soluționate de Secția a II-a civilă, 6355 de Secția de contencios și administrativ și fiscal, 2.645 de cauze de Secția penală, 781 de Completurile de 5 judecători, 27 de cauze de Completurile pentru soluționarea recursului în interesul legii și 87 de cauze de Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Din totalul cauzelor rămase în stoc la finalul anului 2021, 1.526 de cauze se aflau pe rolul Secției I civile, 1347 pe rolul Secției a II-a civile, 5.753 de cauze pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal, 658 pe rolul Secției penale, 128 pe rolul Completurilor de 5 judecători, 7 cauze pe rolul Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii și 16 cauze pe rolul Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În cursul anului 2022, s-au înregistrat 2613 dosare nou intrate la Secția Penală, 2461 dosare - Secția I Civilă, 2402 dosare - Secția a II-a civilă, 5340 dosare - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, 364 dosare - Completul de 5 judecători, 21 dosare – Completul competent cu soluționarea recursului în interesul legii și 109 – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Tot în aceeași perioadă, Secția I Civilă a soluționat 2512 cauze, Secția a II-a Civilă – 2746 cauze, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal – 5984 cauze, Secția Penală 2420 cauze, Completul de 5 judecători – 350 cauze, Completul competent cu soluționarea recursului în interesul legii – 27 cauze iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept – 103 cauze.

La sfârșitul anului 2022 din totalul de 8603 cauze rămase pe rol, 1475 sunt pe rolul Secției I Civile, 1003 pe rolul Secției a II-a Civile, 5109 pe rolul Secției de Contencios Administrativ și Fiscal, 851 pe rolul Secției Penale, 142 pe rolul Completurilor de 5 judecători, 1 pe rolul Completului competent cu soluționarea recursului în interesul legii și 22 pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

III.2.1 Secția I Civilă

Cauzele aflate pe rol

Secția I civilă a avut de soluționat în anul 2021 un număr de 4.353 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2021 (2.706 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2020 (1.647 dosare), constatându-se o ușoară scădere a dosarelor aflate pe rol în anul 2021 față de anul 2020, de cca.1,5%, și o creștere față de anul 2019, de cca. 9%.

Din numărul total de 4.353 al cauzelor de soluționat, 3.121 cauze au fost în stadiul procesual recurs (reprezentând 72%), 295 cauze au fost în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire (reprezentând 7%) și 937 cauze care privesc alte cereri (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze – reprezentând 21%).

Cauzele nou intrate

În anul 2021 au fost înregistrate 2.706 dosare, constatându-se o scădere de 6,5% față de anul 2020, când au fost înregistrate 2.882 dosare, și o scădere de 4,7% față de anul 2019, când au fost înregistrate 2.833 dosare.

Din totalul dosarelor înregistrate în anul 2021, un procent de 93% a fost înregistrat în baza noului Cod de procedură civilă și 7% a fost înregistrat în baza vechiului Cod de procedură civilă. Analiza cauzelor nou intrate pe materii juridice arată că, în materia civil, s-au înregistrat 2.458 dosare (91 % din totalul dosarelor nou intrate), în materia minori și familie s-au înregistrat 133 dosare (5% din totalul dosarelor nou intrate) și în materia proprietate intelectuală s-au înregistrat 115 dosare (4% din totalul dosarelor nou intrate).

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției I civile în anul 2021, pe stadii procesuale, reflectă faptul că din totalul de 2.706 dosare nou intrate, 64% sunt în stadiul procesual recurs, 5% sunt în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire și 31% alte cereri (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze).

Cauzele soluționate

Datele statistice arată că în cursul anului 2021 au fost soluționate 2.827 dosare, în creștere comparativ cu anii anteriori, cu 56 dosare față de anul 2020, când numărul acestora a fost de 2.771, reprezentând o creștere cu 2%, și cu 337 dosare față de anul 2019, când numărul acestora a fost de 2.490, reprezentând o creștere cu 13,5%.

Din totalul de 2.827 cauze soluționate în anul 2021, un număr de 1.719 au fost cauze în stadiul procesual recurs (reprezentând 61% din totalul cauzelor soluționate), un număr de 250 cauze au fost în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire (reprezentând 9% din totalul cauzelor soluționate) și un număr de 858 cauze care privesc alte cereri (conflicte de competență, cereri de

strămutare și alte cauze– reprezentând 30% din totalul cauzelor soluționate). De asemenea, din totalul dosarelor soluționate, un procent de 93% a fost soluționat potrivit dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

În anul 2021 au fost pronunțate 2.572 hotărâri și 255 încheieri finale de dezinvestire, fiind închis un număr de 2.813 dosare.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2021, exista pe rolul Secției I civile un număr de 1.526 dosare, în scădere față de anii anteriori, cu 121 dosare comparativ cu anul 2020, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 1.647 dosare, reprezentând o scădere cu 8%, și cu 10 dosare comparativ cu anul 2019, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 1536 dosare, reprezentând o scădere cu 0,6%.

Totodată, la sfârșitul anului 2021, se înregistra un număr de 101 dosare suspendate, constatându-se o scădere cu 77 % față de numărul de dosare suspendate aflate la sfârșitul anului 2020, și anume 179 dosare, și o creștere de 6 % față de numărul de dosare suspendate de la sfârșitul anului 2019, când exista un număr de 95 dosare suspendate.

În cursul anului 2022, pe rolul Secției I Civile au intrat 2461 cauze, înregistrându-se un număr total de 3987 cauze pe rolul acestei secții, din care au fost soluționate 2512 cauze, înregistrându-se la sfârșitul anului un stoc de 1475 dosare.

III.2.2 Secția a II - a Civilă

Cauzele aflate pe rol

În anul 2021, Secția a II-a civilă a avut de soluționat un număr de 4136 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2021 (2517 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2020 (1619 dosare), în scădere comparativ cu anii anteriori, cu 102 dosare față de anul 2020, când numărul acestora a fost de 4238, reprezentând o scădere cu 2,4%, și, respectiv, cu 424 dosare față de anul 2019, când numărul acestora a fost de 4560, reprezentând o scădere cu 9,29%.

Din numărul total de 4136 al dosarelor pe rol, 3135 au fost dosare aflate în stadiul procesual al recursului (75,79% din totalul dosarelor aflate pe rol), 206 au fost contestații în anulare/revizuri (4,98% din totalul dosarelor aflate pe rol) și 795 au fost dosare de fond (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze), reprezentând 19,22% din totalul dosarelor aflate pe rol).

Cauzele nou intrate

În anul 2021 au fost înregistrate 2517 dosare, în creștere cu 447 dosare față de anul 2020 când numărul acestora a fost de 2070 dosare, reprezentând o

creștere cu 22%, și în scădere cu 265 dosare față de anul 2019, când numărul acestora a fost de 2782, reprezentând o scădere cu 9,52%.

Din totalul dosarelor înregistrate în anul 2021, un procent de 92% a fost reglementat de dispozițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, restul fiind guvernat de prevederile Codului de procedură civilă din 1865.

Analiza cauzelor nou intrate pe materii juridice arată că, în materia litigiilor cu profesioniștii s-au înregistrat 1764 dosare (70,08% din totalul dosarelor nou intrate), în materia litigiilor de muncă s-au înregistrat 358 dosare (14,22% din totalul dosarelor nou intrate), în materia asigurărilor sociale s-au înregistrat 182 dosare (7,23% din totalul dosarelor nou intrate), din materia falimente s-au înregistrat 202 dosare (8,02% din totalul dosarelor nou intrate), iar din materiile civil și drept maritim și fluvial, s-au înregistrat 11 dosare (0,43% din totalul dosarelor nou intrate).

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției a II-a civile în anul 2021, pe stadii procesuale, arată faptul că din totalul de 2517 dosare nou intrate, 1657 dosare au fost în stadiul procesual recurs (65,83% din totalul dosarelor nou intrate), 168 dosare au fost contestații în anulare/revizuri (6,67% din totalul dosarelor nou intrate), și 692 dosare au avut ca stadiu procesual fond (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze), reprezentând 27,49% din totalul dosarelor nou intrate.

Cauzele soluționate

Indicatorul dosare soluționate s-a materializat într-un număr de 2789 dosare, în creștere comparativ cu anii anteriori, cu 170 dosare față de anul 2020, când numărul acestora a fost de 2619, reprezentând o creștere cu 6,49%, și cu 391 dosare față de anul 2019, când numărul acestora a fost de 2398, reprezentând o creștere cu 16,3%.

Din cele 2789 dosare soluționate, un număr de 1907 de dosare au fost în stadiul procesual recurs (reprezentând 68,37% din totalul cauzelor soluționate), un număr de 176 de dosare au fost în stadiul procesual contestații în anulare/revizuri (reprezentând 6,31% din totalul cauzelor soluționate), iar un număr de 706 de dosare au fost în stadiul procesual fond (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze – reprezentând 25,31% din totalul cauzelor soluționate).

De asemenea, din totalul dosarelor soluționate în anul 2021, un procent de 94,58 % a fost soluționat potrivit dispozițiilor Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

Conform datelor statistice, în anul 2021 au fost pronunțate 2463 de decizii, 342 de încheieri de dezinvestire cu număr și 608 încheieri de dezinvestire fără număr, fiind închise un număr de 2423 de dosare.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2021, se aflau pe rolul Secției a II-a civile 1347 dosare, în scădere față de anii anteriori, cu 272 dosare față de anul 2020, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 1619 dosare, reprezentând o scădere cu 16,8% și, respectiv, cu 815 dosare față de 2019, când numărul acestora a fost de 2162 dosare, reprezentând o scădere cu 37,69%.

La finalul anului 2021 se înregistrau 170 de dosare suspendate, comparativ cu 739 în anul 2020 și 377 în anul 2019. Se observă o scădere semnificativă față de anii anteriori, cu 75% față de anul 2020 și 55% față de anul 2019, scăderea fiind determinată de soluționarea cauzelor aflate pe rolul CJUE cu privire la interpretarea normelor europene privind clauzele abuzive din contractele încheiate de consumatori.

În cursul anului 2022, pe rolul Secției a II-a Civile s-au înregistrat 2402 dosare nou intrate, pe rol în cursul acestui an fiind înregistrate 3749 de dosare din care au fost soluționate 2746, rămânând la sfârșitul anului un stoc de 1003 dosare.

III.2.3 Secția de Contencios Administrativ și Fiscal

Cauzele aflate pe rol

Secția de contencios administrativ și fiscal a avut de soluționat în anul 2021 un număr de 12.108 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2021 (4772 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2020 (7336 dosare), constatându-se o scădere a dosarelor în anul 2021 față de anul 2020, când secția a avut pe rol 14.311 dosare, cu 2.203 de cauze (scădere cu 15,4%) și față de anul 2019, când secția a avut pe rol 16.732 dosare, cu 4.624 de cauze (scădere cu 27,6%).

Din numărul total de 12.108 al cauzelor de soluționat, un număr de 10.417 au fost în stadiul procesual recurs (86%), iar restul de 1.691 alte cauze (14%), din care: 625 conflicte de competență (37%), 296 strămutări (17,5%), 7 litigii magistrați (0,4%), 358 contestații în anulare (21,1%), 287 revizui (17%), 118 alte cauze (7%).

Cauzele nou intrate

În anul 2021 au fost înregistrate 4.772 de cauze, față de 4.159 de cauze nou intrate în anul 2020, înregistrându-se o diferență de 613 cauze (creștere a numărului de dosare nou intrate cu 14,7%), respectiv față de 5.497 de cauze nou intrate în anul 2019, înregistrându-se o diferență de 725 cauze (scădere a numărului de dosare nou intrate în anul 2021 față de anul 2019 cu 13,2%).

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2021, pe stadii procesuale, reflectă faptul că din totalul de 4.772 de dosare nou intrate în anul 2021, un număr de 3.553 de dosare

sunt în stadiul procesual recurs (74,45%), iar restul de 1.219 de dosare în stadiul procesual contestație în anulare, revizuire, fond (conflicte de competență, strămutări, litigii magistrați) ori alte cauze (25,54%).

De asemenea, dintre cauzele nou intrate în cursul anului 2021 un număr de 25 de dosare au avut ca obiect acțiuni întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, la care se adaugă un număr de 3 dosare rămase în stoc, fiind înregistrat numărul total de 28 de astfel de cauze.

Cauzele soluționate

Datele statistice reflectă că în cursul anului 2021 au fost soluționate un număr de 6.355 de dosare, în scădere cu 620 dosare față de anul 2020 (când au fost soluționate 6.975 cauze), înregistrându-se astfel o scădere a numărului de dosare soluționate cu 8,9%, respectiv în scădere cu 225 dosare față de anul 2019 (când au fost soluționate 6.580 cauze), înregistrându-se astfel o scădere a numărului de dosare soluționate în anul 2021 față de anul 2019 cu 3,4%.

Din totalul de 6.355 de dosare soluționate, un număr de 5.158 (81,2%) au fost recursuri, iar restul de 1.197 (18,8%) alte cauze (535 conflicte de competență, 195 strămutări, 5 litigii cu magistrați, 214 contestații în anulare, 178 revizuri, 70 alte cauze).

În anul 2021 au fost pronunțate 6.355 de hotărâri, dintre care 6.135 de decizii și 220 de încheieri finale de dezinvestire cu număr.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2021, existau pe rolul secției 5.753 de cauze, înregistrându-se o scădere cu 1.583 de cauze față de nivelul anului 2020, când stocul s-a situat la 7.336 de cauze, reprezentând o scădere cu 21,6%, respectiv o scădere cu 4.399 de cauze față de nivelul anului 2019, când stocul s-a situat la 10.152 de cauze, reprezentând o scădere a numărului de dosare rămase pe rol la sfârșitul anului 2021 față de anul 2019 cu 43,3%.

Din totalul de 5.753 al dosarelor rămase pe rol, un număr de 5.259 dosare (91,4%) sunt în stadiul procesual al recursului, iar restul de 494 dosare (8,6%) – alte cauze (90 conflicte de competență, 101 strămutări, 2 litigii cu magistrați, 144 contestații în anulare, 109 revizuri, 48 alte cauze).

Totodată, la sfârșitul anului 2021, se înregistra un număr de 329 de cauze suspendate, reprezentând un procent de 2,7% din totalul cauzelor aflate pe rolul secției în perioada de referință.

În cursul anului 2022, pe rolul Secției de Contencios Administrativ și Fiscal, s-au înregistrat 5340 dosare nou intrate, în total pe rol fiind un număr de 11.093 dosare din care au fost soluționate 5984, rămânând la sfârșitul anului un stoc de 5109 dosare.

III.2.4 Completurile de 5 judecători. Cauzele aflate pe rol

Completurile de 5 judecători au avut de soluționat în anul 2021 un număr de 909 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2021, respectiv 619 dosare, cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2020 respectiv 290 dosare, constatându-se o creștere cu 79 de dosare (cca. 10%) față de anul 2020, când au fost înregistrate 830 de dosare pe rol și cu 164 de dosare (22%) față de anul 2019, când au fost înregistrate 745 de dosare pe rol.

Structura celor 909 dosare aflate pe rolul completurilor de 5 judecători în anul 2021, pe stadii procesuale, se prezintă astfel:

- 575 de cauze au fost în stadiul procesual recurs (63%);
- 97 de cauze au fost contestații în anulare (11%);
- 52 de cauze au fost revizuri (5,7%);
- 132 de cauze au fost contestații (14,5%);
- 38 de cauze au fost în stadiul procesual apel (4%);
- 11 cauze au avut ca stadiu procesual fond conflict de competență sau contestație la executare (1,2%);
- 4 cauze au fost în stadiul procesual recurs în casație (0,5%).

Cauzele nou-intrate

În anul 2021, s-au înregistrat 619 dosare nou-intrate, constatându-se o scădere de 7,5% (51 dosare) comparativ cu anul 2020, când s-au înregistrat 670 cauze nou intrate, și o creștere de 17% (109 dosare) comparativ cu anul 2019, când s-au înregistrat 510 cauze nou intrate.

Cauzele soluționate

Datele statistice arată că în cursul anului 2021 au fost soluționate 781 de dosare, reprezentând o creștere cu 40%, respectiv 227 de dosare, comparativ cu anul 2020, când au fost soluționate 554 de cauze, și cu 33%, respectiv 196 de dosare, comparativ cu anul 2019, când au fost soluționate 585 de cauze.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2021, se înregistra rolul completurilor de 5 judecători un stoc de 128 de dosare, în scădere cu 44% față de anul 2020, când a rămas în stoc un număr de 290 de dosare, respectiv în scădere cu 20% față de anul 2019, când a rămas în stoc un număr 160 de dosare.

Cauze suspendate

La 31 decembrie 2021, pe rolul completurilor de 5 judecători exista un total de 22 de cauze suspendate, dintre care 8 cauze suspendate pe rolul completurilor în materie penală și 14 cauze suspendate pe rolul completurilor în materie civilă.

La nivelul completurilor de 5 judecători au fost închise în sistemul ECRIS, un număr de 917 dosare.

În cursul anului 2022, pe rolul Completurilor de 5 judecători s-au înregistrat 364 dosare nou intrate, în total pe rol fiind 492 dosare, din care au fost soluționate 350 dosare, la sfârșitul anului rămânând un stoc de 142 dosare.

III.2.5 Secțiile Unite

Circumscripțiunile competențelor ce revin Secțiilor Unite, în anul 2021 Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, a adoptat 3 hotărâri, după cum urmează:

- Hotărârea nr. 1 din 22 februarie 2021, prin care, în temeiul art. 27 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, a stabilit și a comunicat ministrului justiției propuneri de îmbunătățire a legislației vizând Codul de procedură civilă [art. 94 pct.1 lit. k), art. 135, art. 613 alin. (4)], Codul de procedură penală [art. 367, art. 368, art. 400 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (2), art. 4251, art. 453], Legea nr. 303/2004 [art. 96 alin. (3)], Legea nr. 304/2004 [art. 16], Legea nr. 535/2004 [art. 40], Legea nr. 164/2004 [art. 8].

- Hotărârea nr. 2 din 15 aprilie 2021, prin care, în temeiul art. 27 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, a stabilit și a comunicat ministrului justiției propuneri de îmbunătățire a legislației vizând Legea nr. 304/2004 [art. 18 alin. (3), art. 19 alin. (3), introducerea art. 191, art. 21 alin. (3), art. 24 alin. (2), art. 27 alin. (1), introducerea art. 271, art. 28, art. 29 alin. (4) și (5), art. 30, art. 32, introducerea art. 321-323].

- Hotărârea nr. 3 din 30 iunie 2021, prin care a sesizat instanța de contencios constituțional cu soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (Pl-x 125/2021), în ansamblul său. Prin Decizia nr. 514 din 14 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 728 din 26 iulie 2021, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. II din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară sunt neconstituționale. Totodată, a respins obiecția de neconstituționalitate sub aspectul criticilor de neconstituționalitate extrinseci și a constatat că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în ansamblul său, este constituțională în raport cu acestea.

III.3 Rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în interpretarea și aplicarea unitară a legii

III.3.1. Soluționarea recursurilor în interesul legii

La Înalta Curte de Casație și Justiție principalul mecanism de unificare a practicii a fost asigurat de înființarea și funcționarea unei noi formațiuni de judecată intitulată „Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii”.

Regulile de alcătuire a completurilor și procedura de soluționare a sesizărilor cu recurs în interesul legii sunt reglementate în cuprinsul noilor coduri de procedură civilă și penală, prin dispozițiile art.516 și 517 din Codul de procedură civilă, respectiv dispozițiile art.473 din Codul de procedură penală. Totodată, dispozițiile art.33-35 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție redau *in extenso*, dispozițiile legilor procesuale.

Volumul de activitate la Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii:

Cauzele aflate pe rol

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a avut pe rol în anul 2021 un număr de 34 de dosare, dintre care 6 dosare înregistrate și nesoluționate în anul 2020 și 28 de dosare nou-intrate în cursul anului 2021.

Cauzele nou-intrate

În anul 2021, au fost înregistrate 28 de sesizări, constatându-se o scădere cu 2 cauze față de anul 2020 (când au fost înregistrate 30 de sesizări) și cu 3 cauze față de anul 2019 (când au fost înregistrate 31 de sesizări).

În raport cu titularul dreptului de sesizare, situația celor 28 de sesizări nou-intrate se prezintă astfel:

- 7 sesizări formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- 2 sesizări formulate de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- 2 sesizări formulate de Avocatul Poporului;
- 17 sesizări formulate de colegiile de conducere ale curților de apel (Alba Iulia – 4 sesizări, Brașov – o sesizare, București – 4 sesizări, Cluj – o sesizare, Constanța 2 sesizări, Galați – o sesizare, Iași – 2 sesizări, Suceava – 2 sesizări);

Cauzele soluționate

În cursul anului 2021, au fost soluționate 27 de sesizări de recurs în interesul legii, defalcate pe materii și în funcție de soluție, după cum urmează:

- a) 24 de decizii în materie civilă și 3 decizii în materie penală;

b) au fost pronunțate 24 de soluții de admitere și 3 soluții de respingere a sesizării.

Se observă o scădere a numărului de decizii de recurs în interesul legii pronunțate în 2021, comparativ cu anul 2020, când au fost pronunțate 32 de decizii (scădere de 15%), respectiv cu anul 2019, când au fost pronunțate 33 de decizii (scădere de 18%).

Cauze rămase în stoc

La sfârșitul anului 2021, a rămas pe rolul Completului pentru soluționarea re- cursului în interesul legii un stoc de 7 dosare (similar anilor 2019 și 2020, când au rămas pe stoc 8, respectiv 6 sesizări nesoluționate), nefiind înregistrate dosare suspendate.

În cursul anului 2022 pe rolul Completului competent cu soluționarea recursului în interesul legii s-au înregistrat 21 dosare nou intrate, în total pe rol fiind 28 dosare, din care au fost soluționate 27 dosare, rămânând la sfârșitul anului 1 dosare nesoluționate.

III. 3.2. Soluționarea sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Mecanismul de unificare al practicii judiciare este reglementat prin dispozițiile art.520-521 din Codul de procedură civilă, respectiv dispozițiile art.475 – 477¹ din Codul de procedură penală, atât din perspectiva procedurii de soluționare a sesizărilor pentru pronunțarea unor hotărâri prealabile, cât și a regulilor de alcătuire a completelor. Totodată, dispozițiile art. 36-38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție redau *in extenso*, dispozițiile legilor procesuale.

Volumul de activitate la Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept:

Cauzele aflate pe rol

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a avut pe rol în anul 2021 un număr de 102 dosare, dintre care 19 dosare înregistrate și nesoluționate în anul 2020 și 84 de dosare nou-intrate în cursul anului 2021.

Cauzele nou-intrate

În anul 2021, au fost înregistrate 84 de sesizări nou-intrate, constatându-se o creștere cu 8 sesizări (10%) față de anul 2020, când au fost înregistrate 76 de sesizări, și o scădere cu 31 de sesizări (26%) față de anul 2019, când au fost înregistrate 117 de sesizări.

Ponderea pe materii, în privința sesizărilor nou-înregistrate în cursul anului 2021, se prezintă astfel: 51 de sesizări în materie civilă (61%), 10 sesizări

în materia contenciosului administrativ și fiscal (12%) și 23 de sesizări în materie penală (27%).

Cauzele soluționate

În cursul anului 2021, au fost soluționate 87 de sesizări în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, defalcate pe materii și în funcție de soluție, după cum urmează:

a) 65 de decizii în materie civilă și în materia contenciosului administrativ și fiscal și 22 de decizii în materie penală;

b) au fost pronunțate 18 soluții de admitere în materie civilă și 10 soluții de admitere în materie penală; respectiv 44 de soluții de respingere în materie civilă și 12 soluții de respingere în materie penală.

Comparativ cu anii anteriori, se constată o scădere cu 15 decizii (cca. 15%) față de anul 2020, când au fost pronunțate 102 decizii, respectiv cu 6 decizii (cca. 6%) față de anul 2019, când au fost pronunțate 93 de decizii.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2021, pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se înregistra un stoc de 16 dosare, în scădere cu 15% față de anul 2020, când au rămas pe stoc 19 dosare, respectiv în scădere cu 65% față de anul 2019, când au rămas în stoc 45 de dosare.

În cursul anului 2022, pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-au înregistrat 109 dosare nou intrate, în total pe rol fiind 125 dosare, din care au fost soluționate 103 dosare, la sfârșitul anului rămânând un stoc de 22 dosare.

III.4 Resursele umane aflate la dispoziția instanței în anul 2021

Potrivit **Hotărârii Guvernului României nr. 563 din 16.07.2020**, privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța supremă funcționează cu un număr maxim de 579 posturi finanțate.

Statele de funcții și de personal ale instanței supreme au fost aprobate de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, ultima modificare fiind aprobată prin Hotărârea nr. 192 din data de 15.12.2021.

Pe structură de personal, situația posturilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 31 decembrie 2021, era următoarea:

-judecători – un total de 122 de posturi, dintre care 103 ocupate și 12 aflate în procedură de ocupare;

-magistrați-asistenți – un total de 143 de posturi, dintre care 130 ocupate și 13 posturi vacante/temporar vacante;

-personal auxiliar de specialitate (grefieri) – un total de 181 de posturi, dintre care 180 ocupate;

-personal conex (aprozi, agenți procedurali) – un total de 9 de posturi, ocupate în totalitate;

-consilieri, experți, auditori (funcționari publici și personal contractual) – un total de 31 de posturi, dintre care 28 ocupate;

-referenți (funcționari publici și personal contractual) – un total de 3 posturi, ocupate în totalitate;

-muncitori – un total de 16 posturi, ocupate în totalitate;

-personal conex (șoferi) – un total de 47 de posturi, ocupate în totalitate;

-îngrijitori – un total de 18 de posturi, ocupate în totalitate;

-1 medic și 1 asistent medical, din care 1 post de medic ocupat;

-personal auxiliar de specialitate (specialiști IT) – un total de 7 posturi, din care 6 ocupate.

În concluzie, la data de 31 decembrie 2021, din numărul total de 579 de posturi finanțate, erau ocupate 541 posturi, un număr de 38 posturi fiind vacante.

În cursul anului 2022, prin **Hotărârea de Guvern nr. 1387/2022**, a fost stabilită o nouă schemă de personal, suplimentară, pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

În acest context, a fost angajat **un inginer constructor** care să ajute la supravegherea lucrărilor de modernizare a sediului din strada Batiștei.

În ceea ce privește distribuția personalului pe secții și compartimente, sunt de menționat următoarele:

La începutul anului 2021, în schema de personal a **Secției I civile** a Înaltei Curți de Casație și Justiție era prevăzut un total de 82 posturi (24 posturi de judecător, 23 posturi de magistrat-asistent, 34 posturi personal auxiliar de specialitate/ personal conex), gradul de ocupare al acestor posturi cunoscând ușoare variații negative pe parcursul anului, urmare a eliberărilor din funcție prin pensionare, astfel că, la sfârșitul anului, după finalizarea tuturor procedurilor de concurs, secția înregistra 3 posturi vacante de judecător (ocupate la data întocmirii prezentului raport) și 4 posturi vacante de magistrați-asistenți, în cazul grefierilor gradul de ocupare păstrându-se complet.

În schema de personal a **Secției a II-a civile** a Înaltei Curți de Casație și Justiție figura, la începutul anului 2021, un număr total de 78 posturi (23 posturi de judecător, 22 posturi de magistrat-asistent, 33 posturi personal auxiliar de specialitate/personal conex), situația privind gradul de ocupare fluctuând ușor pe parcursul anului. La finele anului, doar schema de magistrat-asistent cunoștea 3 posturi vacante.

În schema de personal a **Secției penale** a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la începutul anului 2021, era prevăzut un total de 111 posturi (34 posturi de judecător, 33 posturi de magistrat-asistent, 44 posturi personal auxiliar de specialitate/ personal conex), situația privind gradul de ocupare

cunoscând o fluctuație semnificativă pe parcursul anului, astfel încât, la finele anului, erau ocupate 27 de posturi de judecători, 33 posturi de magistrat asistent și 41 de posturi de personal auxiliar de specialitate/personal conex.

Secția de contencios administrativ și fiscal era înscrisă în Statul de funcții al Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 1 ianuarie 2021, cu un număr de 114 de posturi (38 posturi de judecător, 37 posturi de magistrat-asistent și 39 posturi de grefier), dintre care vacante 19 posturi, respectiv: 7 posturi judecător, 8 posturi magistrat- asistent, 1 post prim-grefier, 3 posturi grefier (parte dintre acestea fiind ocupate în cursul anului de referință și până la întocmirea prezentului raport).

La începutul anului 2021, la **nivelul Secțiilor Unite**, schema de personal a avut în structură 28 posturi: 1 post de prim magistrat-asistent, 1 post magistrat-asistent șef și 12 posturi magistrat-asistent care, conform desemnării, în condițiile legii, participă la ședințele de judecată ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și Completurilor de 5 judecători, precum și 16 posturi de grefier și 2 posturi de prim-grefier.

În schema de personal a **Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică**, în structura căreia funcționează serviciul legislație, studii și documentare, biblioteca, compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței și serviciul informatică juridică, figura, în cursul anului 2021, un număr total de 21 posturi (10 posturi de magistrat asistent, dintre care 3 posturi vacante, 4 posturi de grefier, ocupate, și 7 posturi de informatician, dintre care un post de informatician șef vacant).

În cadrul celorlalte compartimente, structura de personal se prezenta, la data de 31 decembrie 2021, după cum urmează: compartimentul de auditor public intern, 2 posturi de auditor, ocupate; compartimentul de protecția a muncii, 3 posturi de personal contractual, vacante; serviciul de medicină a muncii, 3 posturi, dintre care un post de asistent medical principal vacant.

Structura personalului din cadrul Departamentului economico-financiar și administrativ, cuprindea, la data 31 decembrie 2021, un număr total de 105 posturi, dintre care 1 post vacant în cadrul Compartimentului financiar-contabil.

Comparativ cu anul precedent, se remarcă, pentru anul 2021, un grad de ocupare a posturilor vacante la nivelul instanței semnificativ mai ridicat, din numărul total de 579 de posturi finanțate doar un număr de 38 posturi fiind vacante la momentul datei de raportare, respectiv 31.12.2021, dat fiind că în cursul lunii ianuarie 2022 a fost finalizat un nou concurs de ocupare a posturilor vacante de judecător la Î.C.C.J, în urma căruia toate cele 12 posturi scoase la concurs au fost ocupate.

III.5. Colegiul de conducere de la Înalta Curte de Casație și Justiție

În anul 2021, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a desfășurat activități specifice, fiind solicitat, în principal, pentru dezbateră și aprobarea măsurilor organizatorice. În cursul anului 2021, Colegiul de conducere a fost convocat pentru 21 de ședințe și a adoptat 194 de hotărâri.

Măsurile adoptate de Colegiul de conducere, al căror impact a contribuit la optimizarea activității de judecată, au vizat, în general, organizarea activității instanței, în ansamblul său, în exercitarea atribuțiilor specifice organului colegial de conducere de la nivelul instanței.

În anul 2022, până la 30 noiembrie, au fost ținute 27 ședințe ale Colegiului de conducere.

III.6. Asigurarea transparenței activității judiciare și diseminarea jurisprudenței proprii

În vederea garantării principiului transparenței actului de justiție au fost luate o serie de măsuri menite, printre altele, să îmbunătățească și să asigure gratuitatea accesului publicului la jurisprudența instanței supreme, să crească gradul de încredere în justiție prin o mai bună cunoaștere a importanței și rolului social al practicii judiciare, ca izvor derivat de drept.

Una dintre măsurile implementate în anul 2021 a vizat **operaționalizarea, începând cu data de 1 februarie 2021, a Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței.** Operaționalizarea acestui compartiment s-a înscris în eforturile Înaltei Curți de Casație și Justiție de asigurare la cel mai înalt nivel a funcționii constituționale și legale a instanței supreme privitoare la unificarea jurisprudenței, inclusiv prin mecanisme de prevenire a apariției situațiilor de practică neunitară.

O altă măsură implementată în anul 2021 a privit crearea unui Registru de jurisprudență pe materii, întocmit de către Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței pe baza fișelor de jurisprudență elaborate de completurile de judecată ale secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care se regăsesc hotărârile judecătorești prin care au fost dezlegate probleme de drept relevante pentru fiecare secție.

De menționat faptul că în cursul lunii octombrie 2022, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a emis un ordin prin care a fost creată **rețeaua pentru unificarea jurisprudenței**, din care fac parte, judecători anume desemnați de la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și judecători de la fiecare curte de apel.

Prin intermediul acestei rețele se comunică și se pun în dezbateră problemele de drept ale judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

semnalate la nivelul curților de apel, dar se transmit și opiniile judecătorilor curților de apel cu privire la problemele de drept ridicate precum și jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind un mijloc eficient pentru unificarea practicii judiciare.

De asemenea, în realizarea aceluiași deziderat, în anul 2021 a continuat publicarea pe pagina de internet a instanței, în cadrul rubricii intitulată Biblioteca digitală – Jurisprudență, cu excepțiile prevăzute de lege, a întregii jurisprudențe a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în formă integrală, cu anonimizarea datelor cu caracter personal. În această secțiune se publică, în rezumat, și decizii de speță considerate cele mai relevante din punct de vedere al chestiunilor de drept analizate. Această măsură vine în preîntâmpinarea formării unei jurisprudențe neunitare la nivelul instanțelor judecătorești și reprezintă, alături de celelalte mecanisme procesuale și interne administrative de unificare a jurisprudenței, un mecanism esențial pentru asigurarea calității actului de justiție și pentru creșterea încrederii publicului în justiție.

În cursul anului 2022, în Biblioteca digitală, disponibilă pe noul site al Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost publicate 6.192 decizii relevante în rezumat, 21.336 decizii indexate și 186.011 hotărâri (decizii, încheieri și sentințe) cu textul integral (anonimizate), decizii privind sesizările prealabile și deciziile privind recursurile în interesul legii.

În anul 2021 a fost asigurată apariția, în format electronic, a publicațiilor de tradiție ale Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, în anul 2021 au fost publicate pe pagina de internet a instanței, la rubrica Biblioteca digitală – Publicații ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, Buletinul Casației nr. 2/2020 și Buletinul Casației nr. 1/2021, Buletinul jurisprudenței pe anul 2020, precum și Buletinul jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor – culegere de decizii pe anul 2020. Versiunea în limba engleză a Buletinului jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor pentru 2020 este disponibilă pe website-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție în biblioteca digitală (<https://www.iccj.ro/en/digital-library/bulletin-of-jurisprudence-in-the-matter-of-disciplinary-liability/>).

În cursul anului 2022, au fost publicate, în format digital: Buletinul Casației nr. 2/2021, Buletinul Casației nr. 1/2022, Buletinul jurisprudenței – Ediția din anul 2021 și Buletinul jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor – culegere de decizii pe anul 2021.

Pentru asigurarea unui acces mai facil al cetățenilor la rezultatele procedurilor judiciare ca o componentă a principiului liberului acces la justiție, și în anul 2021 a continuat activitatea de publicare pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție a tuturor deciziilor pronunțate în recursurile în interesul legii, a deciziilor pronunțate în dezlegarea unor chestiuni de drept, a deciziilor de speță considerate relevante din punct de vedere al chestiunilor de drept examinate, în formă rezumată, și a deciziilor în formă integrală,

anonimizată, precum și a comunicatelor de presă referitoare la deciziile privind recursurile în interesul legii și deciziile privind sesizările prelabile. Baza de date publică și accesibilă online privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție cuprindea, la data de 5 ianuarie 2022, un număr de 5.870 decizii relevante în rezumat și un număr de 173.720 decizii cu textul integral (anonimizate), decizii privind sesizările prelabile și decizii privind recursurile în interesul legii. Cele 12.400 decizii indexate de către Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței sunt publicate în biblioteca digitală începând cu data de 15 septembrie 2021.

La data de 24 decembrie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție a lansat noul motor de căutare a jurisprudenței, care creează posibilitatea căutării jurisprudenței indexate după cuvinte cheie și/sau după materie. Noul motor de căutare contribuie la asigurarea caracterului unitar al jurisprudenței, înscriindu-se în eforturile Înaltei Curți de Casație și Justiție de a își îndeplini misiunea constituțională.

Totodată, în vederea asigurării transparenței actului intern decizional, instanța supremă a continuat publicarea pe pagina sa de internet a informațiilor legate de activitatea instanței și modalitatea de acces în sediile acesteia. De asemenea, au fost publicate și hotărâri ale Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, menite să aducă la cunoștință publică măsurile adoptate, de interes public.

Asigurarea transparenței activității judiciare a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost asigurată și în anul 2021 și prin următoarele modalități: comunicarea informațiilor către reprezentanții mass-media, în urma solicitărilor formulate de aceștia, referitoare la activitatea judiciară a instanței, în vederea informării corecte a opiniei publice prin intermediul presei; acordarea acreditărilor pentru ziariștii și reprezentanții mijloacelor de comunicare în masă; difuzarea comunicatelor de presă, informărilor de presă; soluționarea cererilor formulate în temeiul dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, a Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 233/2002; afișarea pe pagina de internet www.iccj.ro a informațiilor de interes public rezultate din activitatea judiciară și administrativă care, potrivit legii, se publică din oficiu; punerea la dispoziția publicului și reprezentanților presei de noi dispozitive „Info Touch”.

În pofida constrângerilor impuse de pandemia de COVID-19, ținând de necesitatea asigurării distanței de protecție sanitară și a reducerii numărului persoanelor prezente simultan în sediile Înaltei Curți de Casație și Justiție, inclusiv în sălile de judecată, niciuna dintre cererile formulate de către reprezentanții presei (în condițiile de formă stabilite prin ordinele președintelui ÎCCJ privind organizarea accesului în sediul instanței supreme) nu a fost respinsă, acestea fiind soluționate pozitiv în proporție de 100%.

III.7. Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică

În cursul anului 2021, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică și-a îndeplinit atribuțiile legale, în conformitate cu prevederile art. 83-84 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, fiind implicată în aspecte vizând analiza legislației și jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și contribuind, astfel, la realizarea rolului pe care instanța supremă îl are în cadrul sistemul jurisdicțional.

a) Activitatea Serviciului legislație, studii și documentare din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică, a constat, în principal, în următoarele aspecte: elaborarea de puncte de vedere referitoare la unele solicitări ale personalului instanței supreme sau ale unor structuri din cadrul acesteia, ale unor instituții publice sau persoane de drept privat, puncte de vedere cu privire la unele din chestiunile de drept ce au făcut obiectul sesizărilor aflate pe rolul Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii și al Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, propuneri și observații referitoare la o serie de proiecte de acte normative transmise spre analiză Înaltei Curți de Casație și Justiție, elaborarea unor proiecte de hotărâri de colegiu, elaborarea materialelor supuse dezbaterii Secțiilor Unite, referitoare la propuneri de îmbunătățire a legislației, formulate în temeiul art. 27 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, asigurarea apărării în litigiile în care Înalta Curte de Casație și Justiție a avut calitatea de parte, analizarea actelor normative transmise Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale.

De asemenea, a elaborat materialele privind progresele înregistrate de Înalta Curte de Casație și Justiție în domeniul Mecanismului de cooperare și verificare și al Mecanismului privind statul de drept; a conlucrat la realizarea sarcinilor ce revin Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul Hotărârii de Guvern nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020; a asigurat participarea la derularea unor programe cu Ministerul Justiției, a elaborat rapoartele privitoare la Planul de acțiune privind implementarea strategiei pentru dezvoltarea sistemului judiciar 2015-2020 și a elaborat lucrările rezultate din reuniunile Consiliului de management Strategic (COMS).

Serviciului legislație, studii și documentare a sprijinit Secțiile Unite în formularea obiecției de neconstituționalitate ce a făcut obiectul sesizării Curții Constituționale, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituție și art. 15 din Legea nr. 47/1992, în vederea exercitării controlului de constituționalitate asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.

303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară. Magistrații-asistenți din cadrul Serviciului legislație, studii și documentare au coordonat stagii de practică desfășurate în sistem de videoconferință cu studenți ai Facultăților de Drept și au participat la implementarea măsurilor prevăzute în Planul de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Casație, sub coordonarea președintelui instanței supreme.

b) Serviciul Informatică Juridică din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică a continuat și în anul 2021 gestionarea contractelor anuale de asistență tehnică aferente domeniului IT (echipamente și software), a proiectelor și contractelor destinate achizițiilor IT (serve, laptop-uri, calculatoare, imprimante, echipamente de rețea, echipamente de videoconferință, consumabile IT), software (dezvoltare de software pentru portalul web al Înaltei Curți de Casație și Justiție, abonamente la publicații juridice on-line, semnături digitale), a monitorizat corectitudinea și introducerea în timp util a datelor în sistemul ECRIS și aplicarea măsurilor adecvate, s-a implicat în creșterea calității operațiunilor efectuate de către personalul instanței supreme în utilizarea echipamentelor și a programelor informatice.

Specialiștii IT din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică au participat la implementarea Planului de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, activitate desfășurată cu sprijinul specialiștilor Tribunalului Arad și al celor de la Serviciul de Telecomunicații Speciale.

Totodată, având în vedere contextul pandemic Serviciul informatică juridică a acordat suportul necesar în vederea desfășurării on-line, în sistem de videoconferință, a ședințelor de judecată care nu implicau prezența părților (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept), a ședințelor Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, a ședințelor de unificare a practicii judiciare organizate la nivelul fiecărei secții. Potrivit Codului de procedură penală, audierile persoanelor private de libertate s-au putut realiza prin intermediul echipamentelor de videoconferință, cu sprijinul Serviciului informatică juridică și cu sprijinul logistic primit din partea Serviciului de Telecomunicații Speciale.

De asemenea, au asigurat instruirea grefierilor de ședință ai Secției penale și ai celor de la Completurile de 5 judecători în materie penală în ceea ce privește utilizarea sistemului de videoconferință, precum și instruirea grefierilor în contextul lansării formularului de depunere a documentelor în format electronic.

c) În temeiul art. 81 alin. (4) din ROFA al ÎCCJ și al Ordinului nr. 20 din 28 ianuarie 2021 al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează, începând cu data de 1 februarie 2021, Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței.

Operaționalizarea acestui compartiment s-a înscris în eforturile Înaltei Curți de Casație și Justiție de asigurare la cel mai înalt nivel a funcțiunii constituționale și legale a instanței supreme privitoare la unificarea jurisprudenței, inclusiv prin mecanisme de prevenire a apariției situațiilor de practică neunitară.

Atribuțiile principale ale Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței sunt:

- analizarea deciziilor pronunțate de secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție și Completurile de 5 judecători și întocmirea unor rapoarte sintetice lunare cu privire la elementele de noutate apărute în jurisprudență, problemele de drept repetitive soluționate în mod unitar și divergențele de jurisprudență ivite;
- identificarea practicii judiciare cu privire la problemele de drept ce formează obiectul dosarelor de recurs în interesul legii ori sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;
- selectarea și rezumarea deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea publicării lor pe pagina de internet, în Buletinul Jurisprudenței și în Buletinul Casației;
- sistematizarea jurisprudenței secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pe materii de drept, domenii și probleme de drept, în scopul facilitării accesului și consultării bazei de date;
- realizarea de studii și analize referitoare la diferite probleme de drept prin raportare la doctrină, jurisprudența națională, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, Curții Europene a Drepturilor Omului, Curții Constituționale, precum și cu referire la jurisprudența altor instanțe supreme, obținută în cadrul organizațiilor, asociațiilor și rețelelor internaționale din care Înalta Curte de Casație și Justiție face parte;
- formularea de răspunsuri la adresele diferitelor instituții prin care se solicită jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție cu referire la anumite chestiuni de drept ori elaborarea de studii sau puncte de vedere pe astfel de chestiuni la solicitarea președintelui sau a vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție ori a președinților de secție, precum și răspunsuri la diverse chestionare transmise de diferite instituții naționale sau internaționale;
- întocmirea și actualizarea indexului de jurisprudență cu privire la problemele de drept dezlegate în cuprinsul deciziilor analizate în exercitarea atribuțiilor anterioare, precum și, după caz, verificarea/adăugarea termenilor cheie necesari pentru funcționarea corectă a motorului de căutare de pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În cele 11 luni de activitate, Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței a analizat și indexat un număr total de 12.400 hotărâri judecătorești pronunțate de cele patru secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și de completurile de 5 judecători.

d) În anul 2021 pentru Biblioteca Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost achiziționate un număr de 74 de cărți și reviste de specialitate.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

IV. Principalii factori de risc privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție pe parcursul anului 2021 și măsurile de contracarare

Potrivit Raportului de activitate dat publicității la începutul anului 2022, în cursul anului 2021 principalii factori de risc i-au constituit supraîncărcarea și caracterul limitat al resurselor disponibile, pe de o parte, iar pe de altă parte, gestionarea efectelor produse de pandemia de Covid-19 legat de menținerea funcționalității instanței supreme.

Măsurile administrative implementate au vizat protejarea sănătății publice și asigurarea desfășurării activității administrativ-jurisdicționale în parametri optimi.

Din perspectiva volumului de activitate, îndeplinirea dublului rol al Înaltei Curți, reliefată de exercitarea celor două funcțiuni sociale fundamentale – funcțiunea judiciară (prin înlăptuirea justiției, alături de celelalte instanțe judecătorești) și funcțiunea de unificare a practicii judiciare, prin mecanismele de unificare a jurisprudenței prevăzute de lege, grevate pe o structură de resurse fluctuantă, determină menținerea supraîncărcării activității instanței supreme, datele statistice relevând un număr important de cauze ce au fost gestionate în cursul anului de referință.

Pentru stoparea aglomerării și creșterea gradului de digitalizare, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, a analizat și admis propunerile de modificări legislative, care s-au concretizat în adoptarea Hotărârii nr. 1 din 22 februarie 2021, respective a Hotărârii nr. 2 din 15 aprilie 2021.

Deși, în cursul anului de referință gradul de ocupare al locurilor vacante la nivelul general al instanței a cunoscut o curbă ascendentă și o ritmicitate fără precedent, ca urmare a preocupărilor constante ale managementului instanței în privința gestionării resurselor umane, fluctuația de personal, generată de numărul mare de pensionări, a impietat asupra realizării complete a obiectivului privind constituirea la nivelul tuturor secțiilor și a formațiunilor de judecată a unei componente stabile judecători – magistrați – asistenți – grefieri pentru fiecare complet de judecată. Măsurile referitoare la creșterea numărului maxim de posturi și declanșarea procedurilor de ocupare a posturilor vacante, au fost de natură să tempereze situația din anii precedenți, astfel că, în prezent, la nivelul tuturor secțiilor civile este asigurată o formulă stabilă de 3 judecători/3 magistrați – asistenți/2 grefieri pentru toate completurile de judecată.

De menționat faptul că în cursul anului 2022, la Înalta Curte de Casație și Justiției au fost promovați un număr de 20 judecători, dar în același interval s-au pensionat 21 judecători, astfel că la sfârșitul anului 2022 figurau ca vacante 20 posturi judecători, dar pentru 17 posturi procedura de ocupare prin concurs se află în desfășurare.

La nivelul celor **două secții civile** ale instanței, efectuarea, în continuare, a procedurii de filtru pentru un număr semnificativ de dosare determină dublarea timpului alocat îndeplinirii activităților de pregătire a ședințelor de judecată, de studiere a cauzelor și de redactare a hotărârilor judecătorești. Această situație este generată de faptul că prevederile Legii nr. 310/2018, prin care a fost abrogat art. 493 din Codul de procedură civilă, se aplică numai proceselor și executărilor începute după intrarea în vigoare a legii, potrivit regulilor de aplicare în timp a normelor de procedură prevăzute de art. 24-27 din Codul de procedură civilă, dosare a căror pondere este atât de redusă în rândul cauzelor nou intrate pe rolul celor două secții civile, încât impactul acestei reglementări este, și la acest moment, încă semnificativ.

În ceea ce privește **Secția de contencios administrativ și fiscal**, activitatea la nivelul secției a continuat să fie influențată pozitiv în cursul anului de referință urmare a demersurilor inițiate în anii precedenți privind organizarea ședințelor de judecată, redimensionarea schemei de personal prin suplimentarea numărului de posturi, declanșarea procedurilor de ocupare a posturilor vacante continuând și în cursul anului 2021.

În anul de referință, 2021, nu au existat restrângeri ale activității judiciare, ca efect al pandemiei de COVID-19, procedurile judiciare la Înalta Curte de Casație și Justiție desfășurându-se normal.

Au fost menținute și permanent adaptate la evoluția situației epidemiologice și la normele instituite de autoritățile sanitare măsuri de protecție sanitară privind organizarea în sistem hibrid a activității personalului propriu, verificarea temperaturii corporale și purtarea măștilor sanitare în spațiile instanței supreme.

Pentru sprijinirea părților și limitarea expunerii acestora la posibilitatea contractării bolii, au fost permanent dezvoltate mijloacele digitale de acces la actele dosarului sau pentru efectuarea diferitelor activități procedurale ale instanței supreme, în special aplicațiile de dosar electronic și de comunicare a actelor de procedură în format electronic. În pofida organizării muncii în sistem hibrid, în condițiile legii, ca urmare a adaptării personalului la această formă de activitate și a măsurilor administrative de organizare a activității luate la nivelul secțiilor, în perioada de referință a crescut numărul dosarelor soluționate și s-a diminuat numărul hotărârilor neredactate în termen la nivelul tuturor secțiilor instanței supreme.

Anul 2021 a fost anul în care procesul de digitalizare a cunoscut realizări remarcabile.

Dezvoltarea și implementarea aplicației Dosarul electronic și transmiterea documentelor în sistem securizat (TDS) și, în general, procesul de digitalizare a instanței supreme a stat în centrul preocupărilor constante ale managementului Înaltei Curți.

În iunie 2021, președintele instanței supreme a aprobat **Planul de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție**, cu obiectivele care să conducă la atingerea conceptului de instanță modernă, digitală, însoțit prin liniile de direcție

asumate. Astfel, prin implementarea obiectivelor din strategie, constând în dezvoltarea unei funcționalități de management al dosarelor și al principalelor tipuri de documente, părțile și avocații lor au posibilitatea de a depune înscrisurile adresate instanței în format digital, având siguranța transmiterii instantanee a acestora către completul de judecată. De asemenea, informații vitale sau urgente privind etapele procesuale și documentele care pot fi accesate sau devin disponibile online vor putea fi transmise părților și reprezentanților lor prin SMS.

Începând cu **9 iulie 2021**, la nivelul Înaltei Curți a devenit funcțional **un concept modern și complex, în totalitate digital, de natură să îmbunătățească comunicarea și accesarea documentelor instituționale sau de interes public** atât de către judecători și personalul intern, cât și de către părțile din procese sau cetățeni.

De la **19 noiembrie 2021**, părțile și reprezentanții acestora au posibilitatea de a depune documente în format electronic la secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție și Completurile de 5 judecători, prin utilizarea „Formularului de depunere a documentelor în format electronic” de pe website-ul instanței supreme. Prin intermediul formularului, părțile și reprezentanții acestora au și posibilitatea de a solicita „Comunicarea electronică a actelor de procedură (prin e-mail).”

Începând cu aceeași dată, persoanele au posibilitatea de a depune la Înalta Curte de Casație și Justiție, în format electronic, cererile și reclamațiile întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, precum și petițiile întemeiate pe dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare, prin utilizarea „Formularului de depunere a cererilor privind informațiile de interes public, a reclamațiilor și a petițiilor” de pe website-ul instanței supreme.

La data de **24 decembrie 2021**, a fost lansat noul motor de căutare a jurisprudenței, pe platforma adiacentă site-ului său oficial – www.iccj.ro. Noul motor de căutare facilitează identificarea jurisprudenței indexate a instanței supreme, permițând căutarea hotărârilor pronunțate de secții și de completurile de 5 judecători în funcție de cuvinte cheie prestabilite și/sau în funcție de materia de drept. Prin noua platformă, Înalta Curte de Casație și Justiție vine în întâmpinarea cetățenilor și pune la dispoziția acestora un nou instrument prin care se asigură accesul acestora la jurisprudență, consolidând transparența actului de justiție, în forma sa finală.

V. Măsurile pe termen scurt, mediu și lung propuse în exercitarea funcției de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție

1. Deși actualul Regulament de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție (ROFA) a fost modificat din perspectiva noilor Coduri de procedură penală și civilă, a modificărilor suferite de Legea de organizare judiciară nr. 304/2004, precum și a modificărilor survenite prin Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 1375 din 17.12.2015, acesta nu mai corespunde noilor realități normative, respectiv Legea nr. 304/2022 și Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 3243 din 22 decembrie 2022 publicată în Monitorul Oficial nr. 1254 bis din 27 decembrie 2022, precum și reconfigurării atribuțiilor fiecărei categorii de personal și a competențelor compartimentelor, astfel că se impune modificarea Regulamentului de organizare și funcționare administrativă.

2. Fluctuația de personal și reducerea competenței ICCJ.

În cursul anului 2021 dar și în anul 2022, s-a înregistrat o accentuată fluctuație de personal, în special de judecători, dar și de magistrați-asistenți, datorită pensionărilor frecvente.

Deși s-au organizat concursuri de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție, nu s-a reușit acoperirea integrală a schemelor de judecători, acest fapt fiind de natură a împieta asupra calității actului de justiție prin încărcarea cu un număr mai mare de dosare a ședințelor de judecată, mărirea duratei de soluționare a dosarelor și redactarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești.

Deși sunt în derulare concursuri de promovare la instanța supremă, este de așteptat ca în continuare să se producă pensionări ale judecătorilor, mai ales în urma discuțiilor purtate în spațiul public în legătură cu modificările ce vor fi aduse legislației în vigoare cu privire la condițiile de pensionare.

Pentru conservarea și chiar îmbunătățirea calității actului de justiție înfăptuit de Înalta Curte de Casație și Justiție, ar fi necesară reducerea competenței materiale a secțiilor instanței supreme, astfel încât aceasta să-și concentreze activitatea pe rolul său constituțional prioritar, anume acela de unificare a practicii judiciare.

În ce privește numărul de magistrați-asistenți, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și-a propus atingerea unui deziderat, respectiv ca la fiecare complet de judecată să avem 3 magistrați-asistenți, iar în acest sens, pe parcursul anului 2022 a fost emisă o hotărâre de guvern (H.G. nr. 1387/2022) prin care s-a mărit schema de personal în ce privește numărul magistraților-asistenți, astfel încât la această dată acest deziderat este, practic, realizat.

3. Potrivit dispozițiilor art. 142 alin. 2) din Legea nr. 304/2022, bugetul curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor aprobat pentru cheltuielile de personal ale acestor instanțe, precum și cel

aprobat pentru alte categorii de cheltuieli intrinsec legate de cheltuielile de personal este cuprins în bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție și este gestionat de aceasta, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție având calitatea de ordonator principal de credite pentru instanțele judecătorești cu privire la aceste categorii de cheltuieli.

Conform dispozițiilor alin. (4) din același articol, dispozițiile alin. (2) sunt aplicabile și în ceea ce privește activitățile finanțate integral din venituri proprii, potrivit art. 67 și 68 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, înființate pe lângă instanțele judecătorești.

Potrivit dispozițiilor alin. (6) din același articol, Înalta Curte de Casație și Justiție se subrogă de drept în toate drepturile și obligațiile Ministerului Justiției decurgând din aplicarea prevederilor alin. (2), inclusiv în cele de natură procesuală și cele care decurg din hotărâri judecătorești și alte titluri executorii.

În conformitate cu dispozițiile alin. (10) ale aceluiași articol, în aplicarea dispozițiilor art. 142 din Legea nr. 304/2022, referitoare la gestionarea bugetului de către Înalta Curte de Casație și Justiție, sprijinul logistic, resursele umane și materiale vor fi asigurate de Ministerul Justiției pentru o perioadă de până la 6 luni, de la momentul aplicării prezentului articol. Alte aspecte tehnice sau administrative rezultând din aplicarea dispozițiilor alin. (2) se reglementează prin ordin comun al ministrului justiției și al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Această situație presupune preluarea unei activități foarte importante de la Ministerul Justiției și trecerea ei în sarcina Înaltei Curți de Casație și Justiție, însă aceasta face necesară crearea unui nou compartiment, specializat în domeniul respectiv, mărirea schemei de personal, angajarea și instruirea acestui personal pentru ca în perioada de 6 luni prevăzută de art. 142 alin. (10) din Legea nr. 304/2022, să se poată asigura preluarea bugetului instanțelor arătate la alin. (2) al aceluiași articol.

4. Potrivit dispozițiilor art. 20 alin. (2) din Legea nr. 304/202, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii, se poate face pe mai multe căi și în mai multe forme:

Căile formale recunoscute de lege, respectiv de Codul de procedură civilă dar și de Codul de procedură penală, sunt recursurile în interesul legii și pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării unei chestiuni de drept.

Acestea sunt destul de cunoscute și destul de uzitate de către persoanele care au calitate procesuală activă în declanșarea acestor proceduri.

Dacă în legătură cu aplicarea procedurii prevăzute de lege pentru soluționarea recursului în interesul legii, nu există probleme, în legătură cu cererile privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se pot face următoarele observații:

Din analiza numărului de sesizări prealabile soluționate în cursul anului 2021, respectiv 87 în materie civilă, un număr de 44 au fost respinse ca inadmisibile, reprezentând un procent de puțin peste 50% din numărul total, ceea ce reprezintă foarte mult.

Deasemenea, în cursul anului 2022 au fost soluționate 103 sesizări (21 de sesizări au fost conexe la altele), fiind pronunțate 82 de decizii, dintre care un număr de 42 au fost soluții de respingere ca inadmisibile, deci tot un procent de peste 50%

Ca atare, ar trebui ca judecătorii desemnați de Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul rețelei pentru unificarea jurisprudenței să țină legătura cu toate curțile de apel, să poarte discuții mai aplicabile la nivelul conducerii acestor instanțe cu privire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o sesizare prealabilă, pentru ca aceasta să fie considerată admisibilă, potrivit practicii Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a se evita în acest fel încărcarea inutilă a rolului instanței supreme cu astfel de sesizări.

O altă cale de unificare a practicii judiciare este aceea mai puțin formală, prevăzută de Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție în art. 55 alin. (1) și anume participarea la ședințele de secție în care se dezbate jurisprudența secției.

Deși textul de lege nu prevede obligativitatea aplicării hotărârilor adoptate în ședința de secție cu prilejul acestor dezbateri, în practică, aceasta este o cale importantă de unificare a practicii judiciare, de cele mai multe ori judecătorii aflați în minoritate achiesând la opinia juridică exprimată de judecătorii cu opinie majoritară.

Legat de acest aspect trebuie menționat faptul că, începând cu 01.02.2021 a fost operaționalizat Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței, eveniment ce s-a înscris în eforturile Înaltei Curți de Casație și Justiție de asigurare la cel mai înalt nivel a funcției constituționale referitoare la unificarea jurisprudenței, inclusiv prin mecanisme de prevenire a apariției situației de practică neunitară.

Deasemenea, tot în cursul anului 2021 a fost creat un Registru de jurisprudență pe materii, care este întocmit de compartimentul amintit mai sus, pe baza fișelor de jurisprudență elaborate de completurile de judecată ale secțiilor, în care se regăsesc hotărârile judecătorești prin care a fost dezlegate probleme de drept relevante pentru fiecare secție.

Acest compartiment a fost completat cu un număr mai mare de posturi, urmând ca în viitor schema să fie completată în mod efectiv cu un număr sporit de magistrați-asistenți, dar și de grefieri.

Pe viitor, pe măsură ce acest compartiment va fi încadrat cu un număr suficient de magistrați-asistenți, ar putea să fie desfășurate activități nu doar privind studiul și unificarea jurisprudenței, ci și activități ce vizează analiza constituționalității legilor înainte de promulgare și prezentarea către

conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție a unor eventuale situații în care s-ar impune sesizarea Curții Constituționale.

Totodată, o modalitate importantă de unificare a practicii judiciare este aceea prin care se face cunoscută practica judiciară a formațiunilor de judecată din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție tuturor celorlalte instanțe dar și tuturor persoanelor interesate prin punerea la dispoziția acestora a hotărârilor de speță, anonimizate, pe materii și domenii de activitate, astfel încât atât instanțele cât și justițiabilii sau potențialii justițiabili pot să cunoască practica judiciară a Înaltei Curți de Casație și Justiție în toate domeniile de competență și în ce privește toate formațiunile de judecată.

De asemenea, așa după cum s-a arătat mai sus, trebuie folosită în mod corespunzător rețeaua pentru unificarea jurisprudenței.

În vederea garantării principiului transparenței actului de justiție au fost luate o serie de măsuri menite să îmbunătățească și să asigure gratuitatea accesului publicului la jurisprudența instanței supreme pentru o mai bună cunoaștere a importanței și rolului social al practicii judiciare ca izvor de drept.

Astfel, a fost și trebuie continuată publicarea pe pagina de internet a instanței, în cadrul rubricii intitulată „*Biblioteca digitală – jurisprudență*” am întregii jurisprudențe a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De asemenea, trebuie continuată publicarea pe pagina de internet a Buletinului Casației, a Buletinului jurisprudenței și a Buletinului jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare.

Totodată, în materia recursului în interesul legii și a sesizărilor prealabile trebuie continuată publicarea comunicatelor de presă.

5. În ce privește situația spațiilor în care își desfășoară activitatea Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta nu este tocmai cea mai corespunzătoare pentru funcționarea unei instanțe supreme.

Trebuie remarcat faptul că, de la începutul anul 2019, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și-a desfășurat activitatea într-o altă locație, situată pe bulevardul Octavian Goga, într-un spațiu care a oferit condiții mai bune de muncă personalului din cadrul acestei secții, însă, acest fapt nu a înlăturat toate inconvenientele legate de lipsa de spațiu pentru locația din strada Batiștei nr. 25.

La începutul anului 2023 a fost emis un Ordin al Ministrului Dezvoltării și Lucrărilor Publice (nr. 17/05.01.2023) prin care a fost aprobată o investiție pentru locația din strada Batiștei, nr. 25, iar cel mai probabil în cursul acestui an vor începe lucrările de modernizare la acest imobil, urmând ca la final să se rezolve într-o bună măsură problemele legate de inadecvarea spațiului în care își desfășoară în prezent activitatea instanța supremă.

VI. Compatibilitatea prezentului proiect cu proiectul de exercitare a atribuțiilor specifice funcției de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Deși această procedură de ocupare a funcției de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție a început sub imperiul Legii nr. 303/2004 și, respectiv, al Legii nr. 304/2004, totuși, activitatea vicepreședintelui instanței supreme se va desfășura în temeiul dispozițiilor Legii nr. 303/2022 și al Legii nr. 304/2022.

Potrivit dispozițiilor art. 143 alin. (2) din Legea nr. 303/2022, „în cazul candidaților pentru funcțiile de vicepreședinte și președinte de secție, Secția pentru judecători a Înaltei Curți de Casație și Justiție solicită președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție avizul cu privire la compatibilitatea planului managerial întocmit de candidat cu planul său managerial”.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 18-20 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședinții își desfășoară activitatea potrivit atribuțiilor stabilite de președintele instanței, de aceea trebuie menționate câteva măsuri pe care și le-a propus președintele în exercițiu în proiectul său de exercitare a atribuțiilor specifice și care sunt compatibile cu atribuțiile vicepreședintelui.

1. În ce privește resursele umane necesare organizării activității de judecată în condiții de calitate și celeritate este necesară mărirea schemei de personal în ce privește magistrații asistenți și grefierii, deoarece numărul de posturi al acestora este în discordanță cu volumul mare de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție, motiv pentru care trebuie continuate demersurile de suplimentare a numărului de posturi pentru aceste categorii de personal (H.G. nr. 563/2020 și H.G. nr. 1387/2022), activitate care, practic, s-a și realizat în ce privește pe magistrații-asistenți.

Crearea unor formațiuni stabile pentru fiecare structură de judecată ar putea conduce la o gestionare mai eficientă a cauzelor repartizate spre soluționare, fiind utilă, în acest sens, generalizarea la nivelul secțiilor a unei formule prin care fiecărui judecător să-i fie repartizat câte un magistrat asistent și câte un grefier.

2. Așa după cum s-a arătat mai sus, Înalte Curte de Casație și Justiție își desfășoară activitatea în două sedii, cel principal, din strada Batiștei nr. 25 și cel secundar, din strada Octavian Goga.

În cursul anului 2023 se vor desfășura lucrări de modernizare a sediului din strada Batiștei, astfel încât vor fi necesare măsuri organizatorice pentru desfășurarea activității instanței pe perioada derulării lucrărilor de modernizare.

Soluția unui sediu secundar nu poate fi decât o soluție temporară, fiind necesar ca activitatea tuturor secțiilor și compartimentelor Înaltei Curți să se desfășoare în același sediu, în actuala conjunctură, judecătorii Secției de contencios administrativ și fiscal fiind nevoiți să se deplaseze periodic la sediul din strada Batiștei pentru întocmirea rapoartelor la completurile de soluționare a recursului în interesul legii și pentru rezolvarea unor chestiuni de drept, cât și pentru ședințele de judecată la aceste completuri.

3. O problemă majoră de natură a afecta calitatea activității Înaltei Curți de Casație și Justiție o reprezintă volumul foarte mare de activitate, problemă ce nu-și poate găsi rezolvarea decât printr-o reconfigurare a competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, ceea ce implică o revizuire a legislației.

Ca atare, în perioada următoare, împreună cu judecătorii instanței supreme, pe calea oferită de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 304/2022, vor trebui formulate propuneri concrete pentru reducerea competenței fiecărei dintre formațiunile de judecată de la Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel încât volumul de activitate să se reducă, iar instanța supremă să poată să-și îndeplinească rolul constituțional principal, acela de unificare a practicii judiciare.

4. În ce privește unificarea practicii judiciare, trebuie continuată și întărită activitatea Compartimentului de studiere și unificare a practicii judiciare, pe lângă celelalte modalități de unificare a practicii judiciare amintite mai sus, deoarece, această modalitate și-a dovedit deja eficiența, urmând ca pe viitor acest compartiment să se ocupe, eventual, și de studierea și sesizarea unor aspecte de neconstituționalitate a unor legi înainte de promulgare, atribuție prevăzută de art. 146 din Constituția României și de art. 27 lit. b) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

În timp, instanța supremă și-a exercitat acest rol doar cu privire la legi care vizau administrarea sistemului judiciar sau care aveau impact direct asupra activității de judecată, fiind necesară extinderea acestei atribuții și la alte categorii de acte normative, însă, un astfel de demers ar impune folosirea unui compartiment specializat care să se ocupe de această chestiune, cum este Compartimentul de studiere și unificare a practicii judiciare, dat fiind caracterul imperativ al termenelor reglementate prin Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

În altă ordine de idei, ar trebui elaborate niște ghiduri de orientare a instanțelor în declanșarea mecanismelor de unificare a jurisprudenței, fapt ce ar face posibilă reducerea numărului sesizărilor constatate, ulterior, ca fiind inadmisibile, aceasta putând duce la degrevarea de aceste cauze și concentrarea pe chestiunile apte de a genera practică neunitară.

Deasemenea, ar fi necesară crearea unui mecanism privind o mai bună cunoaștere și aplicarea directă a jurisprudenței instanței supreme, nu doar de către celelalte instanțe din sistemul judiciar, dar și de organele administrației

publice, fapt ce ar face posibilă reducerea numărului de cauze de contencios administrativ cu care sunt sesizate instanțele judecătorești.

5. Așa după cum s-a arătat mai sus, potrivit art. 142 din Legea nr. 304/2022, bugetele curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătoriilor vor fi preluate de Înalta Curte de Casație și Justiție, iar acest proces va dura, potrivit legii, 6 luni de la data intrării în vigoare a noii legi.

În această perioadă, trebuie mărită schema de personal și creat un nou compartiment care să se ocupe de această preluare a bugetelor, dar și de funcționarea corespunzătoare, ulterioară preluării bugetului, a acestei activități deosebit de importante.

Este necesară punerea în practică a propunerii președintelui instanței supreme în ce privește elaborarea unor documente de planificare bugetară multi-anuală, pe baza cărora să se fundamenteze proiectele anuale de buget, în acord cu criteriile de proiecție și execuție bugetară relevante și strict monitorizate, fapt ce ar permite conturarea unor proiecte de investiții care să permită dezvoltarea și modernizarea instituțională a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În acest context, este necesară punerea în practică a unei strategii multi – anuale de dezvoltarea a infrastructurii informatice a instanței, legat de funcționarea dosarului electronic, cu posibilitatea accesării unor noi proiecte de finanțare, deoarece, prin dezvoltarea sistemului informatic se asigură un suport esențial pentru modernizarea actului de justiție.

Ianuarie 2023